

Ríkir normenn

Frá at vera fátækasta Norðanlandið er Noreg í dag tað landið um okkara leiðir, har miðalinntøkan fyri hvønn íbúgva er hægst. Ikki óvæntað eru tað mongu oljumillióðirnar, sum toga inntøkurnar uppeftir. Somikið nógv upp, at bruttutjóðarinntøkan fyri hvønn íbúgva nú er millum 25% og 35% hægri enn tann hjá svimum, dønnum og finnlendingum. Samstundis er norski oljugrunnurin vaksin við stórarri ferð, og er hesin nú upp á 1.250 mia kr.

Amerikanskur kuldi ávirkar oljuna

Prísurin á ráolju er øktur nógv, nú roknað verður við, at talan verður um ein óvanliga kaldan vetur í USA. Serfrøðingar rokna við, at eftirspurningurin eftir ráolju kann økjast við 30%, um kuldin í USA stendur við, og tað ávirkar sjálvandi eisini prísirnar. Samstunds verður ikki roknað við, at OPEC fer at økja um framleiðsluna, so økti eftirspurningurin kann nøktast.

Órættvís umrøða av Íslandi:

Ísland stórt álit á altjóða fíggar-marknaðum

– Tað liggur eitt stórt og hart arbeiði aftanfyri stóra vøkstrinum í Íslandi. Útlendingar hava gjørt sera stórar iløgur í Íslandi, og síðani bankar og grunnar vórðu privatiseraðir hevur altjóða kapital-marknaðurin móttikið okkum við opnum ørmum. Hann hevur stórt álit á okkara bankaskipan sigur stjórin í næststørsta bankanum í Íslandi, Landsbanki, Halldór J. Kristjánsson. Hann heldur negativu umrøðuna av íslenskum bankum vera órættvísa

FÍGGJARVIRKSEMI

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Tað var ikki ein og hvør, sum Føroya Banki fekk vitjan av leygardagin. Stjórin í íslenska bankanum Landsbanki kom við leiguflogfari til Føroya saman við 20 starvsfeløgum frá bankanum at vera við til upplating av málningaframsýning. Halldór J. Kristjánsson telist millum fremstu vinnulívsfólkini í Íslandi. Hann er sera fegin um gongdina í Íslandi seinastu árin og heldur avgjört, at henda gongd eisini kann koma Føroyum væl við.

Hann er sera fegin um, at tað eydnaðist at fáa eina framsýning í lag við føroyskum listarfólkum í Landsbankahølinum í Reykjavík og so eina við íslenskum listarfólkum í Føroya Banka í Havn. – Vit finga hetta hugskotið herfyri, at nú bankarnir eiga so nógv góð listarverk, og báðir bankarnir fylla ávikavist 120 og 100 ár var

tað eitt gott hugskot at vísa føroyingum og íslendingum og okkara kundum hesi listaverkini. Tað er gott, tá hugskot kunnu gerast til veruleika og hugskot, sum kunnu gagna so mongum sigur Halldór J. Kristjánsson.

Hann sær fram til størri samstarv millum Landbanki og Føroya Banka og millum Landsbanki og føroyskt vinnulív. – Vit hava stóran áhuga í føroyska marknaðinum og hava lænt pengar til føroyskar fyrirkur. Tað hevur verið ein góð forrætning fyri okkum. Vit kundu eisini gott hugsað okkum at fáa enn meira samstarv við Føroya Banka.

Landsbanki í 14 londum

– Men er føroyski marknaðurin ikki ov lítill fyri Landbanki?

– Jú tað kann man siga. Vit leggja størsta dentin á at menna okkum á bretska marknaðinum,

Halldór J. Kristjánsson, stjóri í Landsbanki:
–Harð og stórt arbeiði liggur aftanfyri stóra vøkstrinum í Íslandi, har fíggingarøkið nú er størri enn fiskivinnan
Mynd Jan Müller

har vit eisini hava størsta partin av okkara útlendsku forrætningum. Vit arbeiða nú í 14 londum og hava m.a. skrivstovur í Bretlandi, Írlandi, Fraklandi, Hálandi, Týskalandi, Italia, Sweits og USA. Vit hava ikki enn gjørt so nógv burtur úr Norðurlondum men er tað serstakliga Bretland og Írland og so Norðureuropa vit hava satsað uppá.

– Hvussu ber tað til, at íslenskir bankar og fíggingarstovnar knappliga gera so nógv um seg og fáa so góð úrslit?

– Tað er tí, at vit hava eina góða altjóða kredittmeting frá viðurkendum stovnum, ið meta um slíkt. Tað gevur íslensku bankunum góða atgongd til altjóða fíggingarmarknaðin. Vit kunnu læna pengar á altjóða marknaðinum, og Landsbanki hevur verið stórir lántakari í Evropa, men seinastu tíðina hava vit eisini lænt nógvan pening í USA, soleiðis at 25% av tí kapitali, sum vit hava lænt á altjóða kapital-marknaðinum, sum ger tað

møguligt hjá okkum at veita so nógv lán í øllum Evropa, nú koma úr USA. Sostatt er tann norðuramerikanski marknaðurin tann mest týðandi fyri Landsbanki, tá talan er um at taka lán. Men á útlánssíðuni og tænastuveitingum, sum er okkara speciali, arbeiða við mest í Onglandi, Írlandi og Norðurevropa.

Stórar útlenskar iløgur

– Oftani verður tikið til, at nú Ísland er eitt so lítið samfelag, so er tað sera óheppið um man koyrir ov nógv egg í eina kurv. At tað skal so lítið til fyri at kobbabúskapinum. Er tað so?

– Tá tosað verður um Ísland í dag, so er tað sera týðningarmikið at vísa á, at vit tey seinastu nógvu árin hava havt ein sera stóran vøkstur. Og ein orsøkin til tað eru stórar útlenskar iløggingar í Íslandi. Tað mugu vit ikki gloyma, tá hugsað verður um stóra vøkstur: at vit hava

havt beinleiðis útlenskar iløgur í Íslandi, sum muna sera nógv. Sum eru vaksnar frá 5% av bruttotjóðarúttøkuni til 35%. Teir størstu útlensku iløggjararnir í Íslandi í dag eru amerikanskar fyrirkur, Alkoa, sum er tann størsti aluminiumsframleiðarin í heiminum, Century Aluminum og kanadiska Alcan. Vit tosa her um troytan av vatn- og geotermiskari orku. Hesar iløgurnar eru sera stórar og hava havt stóra ávirkan á vøkstrinum, sum vit hava í dag. Men útlenskar iløgur verða eisini gjørdar í tøkniliga útviklingin. Har er talan um bæði evropeiskar og amerikanskar iløgur. Tað er eisini tað, sum ger, at vit líkjast meira Írlandi enn mong onnur evropeisk lond.

Halldór J. Kristjánsson sigur víðari, at íslendingar hava bygt upp sterkar fyrirkur í Íslandi og í Evropa, sum nú eisini gera iløgur í Norðuramerika. Tað er so ein meira internationalur útviklingur.

Varastjórin í Føroya Banka, stjórin á Shell og stjórin í Landsbanki høvdu nógv at tosa um, tá framsýning við íslenskari málningalist lat upp í Føroya Banka

Mynd Jan Müller